



Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 143/16
Люксембург, 21 декември 2016 г.

Решение по дело C-201/15
Anonymi Geniki Etairia Tsimenton Iraklis (AGET Iraklis)/Ypourgos Ergasias,
Koinonikis Asfalis kai Koinonikis Allilengyis

Правото на Съюза допуска по принцип държава членка да се противопостави на колективни уволнения при определени условия, в интерес на закрилата на работниците и на заетостта

Все пак, в рамките на такава национална правна уредба, която трябва да допринася за съгласуване и подходящ баланс между закрилата на работниците и заетостта, от една страна, и свободата на установяване и на стопанска инициатива на работодателите, от друга страна, правните критерии, които компетентният орган трябва да приложи, за да може да се противопостави на план за колективно уволнение, не могат да бъдат формулирани общо и неточно

Гръцкото дружество AGET Iraklis, производител на цимент, чийто главен акционер е френската многонационална група Lafarge, оспорва решението на Министерството на труда да не разреши плана му за колективно уволнение (който предвижда затварянето на завод в Халкида на остров Евбея и съкращаването на 236 работни места). В Гърция, при липса на съгласие между страните по отношение на план за колективно уволнение, префектът или министърът на труда може, след преценка на три критерия (а именно условията на пазара на труда, положението на предприятието и интереса на националната икономика), да не разреши изпълнението на предвидените уволнения изцяло или отчасти. Когато планът за уволнение не е бил разрешен, той не може да бъде изпълнен.

Сезиран с делото, Symvoulío tis Epikrateias (Държавен съвет, Гърция) пита Съда дали това предварително административно разрешение е съобразено с директивата относно колективните уволнения¹ и с гарантираната от Договорите свобода на установяване (свобода, която френската мултинационална група Lafarge упражнява посредством мажоритарното си участие в гръцкото дружество AGET Iraklis). В случай че отговорът е отрицателен, гръцкият съд иска да установи дали гръцката правна уредба може все пак да се приеме за съвместима с правото на Съюза с оглед на факта, че в Гърция е налице остра икономическа криза и много високо равнище на безработица.

В решението си от днес Съдът разглежда най-напред съвместимостта на гръцкото законодателство с директивата. Той приема в това отношение, че **директивата по принцип допуска национален режим, който предоставя на публичен орган правомощие да възпрепятства колективни уволнения** чрез мотивирано решение, прието след разглеждане на преписката и отчитане на предварително установени материалноправни критерии, **освен ако този режим лишава директивата от полезното ѝ действие**. Директивата може да бъде лишена от полезното ѝ действие по-специално когато с оглед на прилаганите от националния орган критерии на практика е изключена всякаква ефективна възможност за работодателят да извърши такива колективни уволнения.

В настоящия случай AGET Iraklis твърди, че гръцките органи систематично не одобряват съобщените им планове за колективни уволнения. Поради това сезираната със случая гръцка юрисдикция трябва да провери дали с оглед на прилаганите от гръцките органи

¹ Директива 98/59/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 година за обличаване на законодателствата на държавите членки в областта на колективните уволнения (ОВ L 225, стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 5, стр. 95).

критерии за преценка директивата се оказва лишена от полезно действие, тъй като работодателите не разполагат с ефективна възможност да извършат колективни уволнения.

На следващо място Съдът разглежда съвместимостта на гръцкото законодателство със свободата на установяване. В това отношение той приема, че **гръцката правна уредба може да представлява значителна пречка за упражняването на свободата на установяване в Гърция**. Всъщност, тази правна уредба може да направи достъпа до гръцкия пазар по-слабо привлекателен и да намали значително или дори да премахне възможността за оператори от други държави членки, които възнамеряват да изменят или да прекратят дейността си, да освободят при необходимост наетите по-рано работници. Поради това Съдът приема, че е налице **ограничение на свободата на установяване**.

Съдът припомня, **че такова ограничение може да бъде обосновано от императивни съображения от общ интерес**, каквито са закрилата на работниците и насърчаването на заетостта. В това отношение Съдът констатира, че **сам по себе си фактът, че държавата членка е предвидила изискване планове за колективно уволнение да бъдат съобщени предварително на национален орган, разполагащ с контролни правомощия, които му позволяват при определени обстоятелства да се противопостави на такъв план по съображения, свързани със закрилата на работниците и на заетостта, не може да се приеме за противоречащ на свободата на установяване, нито на свободата на стопанска инициатива**, закрепена в Хартата на основните права на Европейския съюз. Всъщност сам по себе си този режим няма за последица да изключи, поради самото си естество, всяка възможност за извършване на колективни уволнения, а цели само да ограничи тази възможност, така че да установи подходящ баланс между интересите, свързани със защитата на работниците и заетостта (по-специално срещу неоснователни уволнения) и интересите, свързани със свободата на установяване. Съдът заключава, че този режим може да отговаря на изискването за пропорционалност и освен това не засяга основното съдържание на свободата на стопанска инициатива.

На следващо място Съдът разглежда трите критерия, с оглед на които гръцките органи трябва да преценяват планове за колективно уволнение. Съдът приема, че първият критерий (интересът на националната икономика) не може да бъде приет, тъй като икономическите цели не могат да представляват съображение от общ интерес, обосноваващо ограничаване на свобода като свободата на установяване. **Що се отнася обаче до другите два критерия за преценка (положението на предприятието и условията на пазара на труда), те на пръв поглед могат да бъдат свързани със законосъобразни цели от общ интерес, като закрила на работниците и на заетостта**.

Съдът обаче констатира, че **тези два критерия са формулирани твърде общо и неточно**. Така съответните работодатели не знаят при какви специфични и обективни обстоятелства гръцките органи могат да се противопоставят на планове за колективно уволнение: положенията са потенциално многобройни, неопределени и неопределими и критериите оставят широко право на преценка на гръцките органи, което трудно подлежи на контрол. **Подобни неясни критерии, които не са основани на обективни и проверими условия, надхвърлят необходимото** за постигането на посочените цели и следователно не отговарят на изискванията на принципа на пропорционалност.

На последно място, в отговор на втория въпрос на запитващата юрисдикция Съдът обявява, че **евентуалното положение на остра икономическа криза и особено високо равнище на безработица в държава членка не засяга даденото по-горе решение**. Всъщност, нито директивата, нито Договорът за функционирането на ЕС предвижда дерогация, основана на наличието на такова положение в страната.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда.

Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106